

hvad der fremkom mod, hvad jeg først udtalte, maa jeg allerførst ønske at faa fast det Betegnende, der er ved det ærede Medlems Stilling for Odense Amts 3die Valgkreds (N. Andersen) og ligeledes det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Solfstein-Solfsteinborg), idet de jo ifølge deres Udtalelser egentlig tage Hensyn til Mindretallet, men slet ikke til Flertallet. Jeg tror forøvrigt, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse) vil ved senere at lase mit første Foredrag igjennem komme til den Erkendelse, at han har gjort mig nogen Uret, idet han jo temmelig langt hen i sit Foredrag væsentlig antode over, at jeg har talt Tiendeyernes Interesse. Jeg forvarede mig udtrykkelig derimod og fremdrog endogsaa det Uheldige i at tage Sagen fra et Interesseslandpunkt, idet jeg tror, at det altid vil fremfalde et noget urigtigt Syn paa Sagen fra den Side, hvorfra Stigt sler. Hvorvidt det nu er lykkedes det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds at frigjøre sig for at tale Tiendeyernes Interesse, derom skal jeg ikke sælde nogen Dom, men paa den anden Side tror jeg, at man med nogen Grund kan sige, at det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds netop i sit sidste Foredrag betegnede sin Stilling, idet han saa temmelig har talt Tiendeyernes Interesse. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds omtalte, at det ikke var nogen heldig Kompliment, jeg gav Sogneraadene, idet jeg ikke vilde overlade dem at have det Valg. Jeg tror i ethvert Tilfælde, at den Kompliment, jeg der udtalte til Sogneraadene, kan være ligesaa stor som den, der fremkommer i Lovforslaget, idet Lovforslaget sætter en Grænse for, hvem Sogneraadet maa vælge til at være Medlem af den Kommission, og forbyder det saaledes at vælge Tiendeyere; forsaavidt det skal være Tiendeyere i al sin Almindelighed, kan det have store Vanskeligheder, men selv om det skal indskrænke sig til kun at være saadanne, som ikke levere deres Tiende in natura, kan det maaske ogsaa have sine Vanskeligheder, og jeg tror, naar det skal være ens: for begge Parter, at et Sogneraad ikke maa vælge en Tiendeyder, og Tiendeyeren saa ikke skal være favoriseret eller begunstiget i Forhold til Tiendeyeren, saa maa der indføres en Bestemmelse i Lovforslaget, hvori det udtales, at Tiendeyeren ganske vist skal have Ret til at vælge et Medlem af Kommissionen, men at det ikke maa være en Tiendeyder, som han vælger, thi ellers tror jeg, at han bliver favoriseret. Men, som sagt, naar Lovforslaget saaledes paa en vis Maade, om end indirekte, har foreskrevet, hvorledes Sogneraadet skal foretage sit Valg, saa tror jeg, at det er en Kompliment, der er lige saa stor som den, jeg udtalte overfor Sogneraadet, set i en vis Retning. Forresten er det slet ikke sagt, at Tiendeyerne altid vilde være saa særdeles betryggede ved et Valg af Sogneraadet. Jeg er saaledes bleven gjort op-

mærksom paa, at der gives Sogne, hvor næsten alle Beboerne selv ere Tiendeyere, idet et stort Flertal af Beboerne i de senere Aar har kjøbt Tienden, navnlig Kirketienden, hvorimod nogle enkelte af Beboerne, begrundet paa forskellige Forhold, ikke ere gaaede med dertil. I dette Tilfælde vil Sogneraadet altsaa have Leilighed til at udvælge et Medlem, der selv er interesseret i Sagen, og det kan jeg dog ikke antage skulde være Meningen dermed. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse), som jeg ser har forladt sin Plads, omtalte Noget, som for mig spiller ikke saa lille en Rolle, nemlig det, som bliver leveret under Navn af Opmaal, men da han er gaaet og saaledes ikke kan høre, hvad jeg siger, saa skal jeg undlade at rette en Opfordring til ham om yderligere at udtale sin Mening om, hvorledes det vilde forholde sig dermed, naar denne Lov kom ud. Maaske jeg paa et senere Stadium kan faae Leilighed hertil. Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds begyndte med at sige, at der ikke skulde være nogen Vilkaarlighed tilstede ved Loven af 1810, idet han ganske rigtig bemærkede, at denne Lov bestemte, at naar $\frac{1}{10}$ af de sidste Aaringers Axl var udbragen, saa skulde der atter lægges $\frac{1}{10}$ eller et vist Kvantum til, og han mente da, at det derved var godtgjort, at der ikke var nogen Vilkaarlighed tilstede. Det forekommer imidlertid mig, at han selv førte det bedste Bevis for det Modsatte, idet han strax efter udtalte, at det blev sagt den Gang, da denne Lov blev givet, at den Tid vistnok vilde komme, hvor Axlen vilde blive langt, langt større end den var paa den Tid, saa at altsaa Tiendeyerne vilde kunne komme til at svare langt mere, og Tiendeyerne vilde faae langt mere ud af deres Tiende. Seg synes, at dette er det bedste Bevis for, at der blev puet en Vilkaarlighed ene af Hensyn til det almindelige Vel, idet man i Loven selv har givet Bevis for, hvilke Følger Loven vilde have. Med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelser om Kirkestævne skal jeg sige, at jeg tror, at det er en fordel Maade at bekendtgjøre paa. I den Gjen, hvor jeg bor, er det i Reglen Tilfældet, at Ingen bryder sig om, hvad der bliver bekendtgjort paa Kirkestævne (Th. Kruse: Ligesaa hos os), og jeg kan fremspøge et, som jeg antager temmelig gyldigt, Bevis for, at dette er Tilfældet. Det viser sig nemlig nu mere og mere, at medens det tidligere har været almindeligt at bekendtgjøre Auktioner ved Kirkestævne, saa er dette nu faldet bort baade for de større og de mindre Eboeres Vedkommende. Der bliver nu egentlig kun bekendtgjort saadanne Auktioner ved Kirkestævne, som Vedkommende efter Loven udtrykkelig har Tilhold om at skulle bekendtgjøre paa denne Maade. Alle private Folk unddrage sig denne Bekendtgjorelsesmaade, idet de vide, at den har overløvet sin Tid og ikke mere er tidsvarende. Med Hensyn til det ærede Medlems Udtalelse angaaende